

[Økonomiministerens.]

eksport til de øvrige lande har gennem årene været af begrænset størrelse. I 1967 faldt landbrugseksporten endog til alle EFTA-lande bortset fra Sverige og Portugal.

Både den almindelige markedspolitiske situation og udviklingen i den danske eksport til EFTA-landene gjorde det således naturligt, at regeringen på det netop overståede EFTA-ministermøde i London gik ind for en udvidelse af samarbejdet inden for EFTA, og det var lige så selvfølgelig, at vi ikke mindst søgte at formå de øvrige medlemslande til at tage skridt til en udvidelse af samhandelen med landbrugsvarer.

De nordiske statsministre vedtog på deres møde i april et konkret arbejdsprogram med henblik på en styrkelse af EFTA. Selv om programmet ikke er meget vidtgående, behandles dog betydningsfulde spørgsmål som toldspørgsmål og handelspolitikken over for tredjelande samt samhandelen med landbrugsvarer og fisk. Endvidere berøres konkurrencereglerne, tekniske handelshindringer og EFTAs klageprocedure. Det var af særlig værdi for Danmark, at de øvrige nordiske lande for første gang sluttede op om forslag på landbrugsområdet, og det må med tilfredshed konstateres, at det på praktisk taget alle disse områder lykkedes at få det nordiske arbejdsprogram accepteret på EFTA-ministermødet i London i sidste uge. Omend forslagene som sagt er af relativt begrænset rækkevidde, vil de dog være et nyttigt supplement til det eksisterende samarbejde inden for EFTA.

Ud fra den betragtning, at EFTA i den foreliggende markedssituation efter alt at dømme har endnu nogle års eksistens foran sig, slog vi fra dansk side i London til lyd for, at man tager spørgsmålet om konventionens udformning op til overvejelse i lyset af den stedfundne europæiske udvikling. De omstændigheder, hvorunder Stockholm-konventionen i 1960 blev afsluttet, afviger jo betydeligt fra de i dag gældende. Gennem genforhandling af konventionen kunne der måske skabes et mere velægnet grundlag for bestræbelserne i de kommende år hen imod et bredere økonomisk fællesskab i Europa. Jeg tør ikke sige, at disse tanker vakte større genklang hos de øvrige medlemslande, men det vil ikke forhindre os i

at fortsætte disse bestræbelser såvel i Genève som på det næste EFTA-ministermøde, der skal finde sted i Wien om et halvt år. Selv om de øvrige medlemslandes tilfredshed med EFTA i dens nuværende form er større end vor, kan man måske håbe på, at de vil indse, at organisationen vil stagnere, hvis den udelukkende holder sig inden for den oprindelige EFTA-traktats snævre rammer.

Det er regeringens opfattelse, at der ikke i de nærmeste år er mulighed for Danmarks optagelse i et udvidet fællesmarked. Samtidig må man realistisk erkende, at mulighederne for en væsentlig udbygning af samarbejdet i EFTA er begrænsede. Det er denne vurdering, som er baggrunden for regeringens ønske om at søge det nordiske økonomiske samarbejde udvidet.

Dette samarbejde har jo allerede nået en betydelig bredde og intensitet. Gennem EFTA har vi opnået et nordisk toldfrit marked for industrivarer. Der er etableret et nordisk arbejdsmarked og en nordisk socialforsikringskonvention, der giver lige ret til sociale goder. Vi har nordisk pasunion, og på en række lovgivningsområder er der etableret et nordisk retsfællesskab. Man kan således konstatere, at de nordiske lande allerede nu har nået en udbygning af samarbejdet, som på adskillige områder går længere end f. eks. integrationen i fællesmarkedet.

Netop på den baggrund er det nærliggende at overveje, om vi ikke ved at tage yderligere skridt kunne nærme os en mere fuldstændig økonomisk integration mellem de nordiske lande. Vigtige erhvervssektorer som landbrug og fiskeri er i dag kun i ringe omfang inddraget i det nordiske samarbejde, og også på industriområdet skulle der bestå gode muligheder for et udvidet samarbejde. Endvidere bliver det i stigende omfang klart, at små lande som de nordiske enkeltvis har vanskeligt ved at gøre deres synspunkter og indfyldelse gældende i det bredere europæiske samarbejde. Såvel erfaringerne fra Kennedyrundeforhandlingerne som de seneste erfaringer med hensyn til det nordiske samarbejde i EFTA viser, at der er en betydelig styrke i en fælles nordisk optræden udadtil. En sådan fælles nordisk handelspolitik forudsætter imidlertid et nærmere